

ralitzat la vergonya que es té de mostrar en públic l'estima».

El perquè d'aquest fenomen, segons Marta Solé, psicòloga de professió i noctàmbula per afició, és una por inconscient a comprometre's. «La gent sap que si té diners a la butxaca la copa no el plantarà», contràriament al que faria un home o una dona. Per

aquest motiu —diu—, és més fàcil fer ús d'uns altres plaers, fer-se el boig i passar. Aquesta por es reflecteix en la falta de manifestacions afectives en públic. Estar enamorat i demostrar-ho, no s'estila de cap manera.»

Finalment, des de la barra de Brillante (València), ens diuen: «la gent ve ací a mirar-se, parlar, a estudiar les

possibilitats de lligar. La moguda comença a les quatre o les cinc de la matinada i, per descomptat, són quasi sempre les xicones que decideixen. Molts tios fan el pallasso o van passadíssims. En qualsevol cas, es lliga molt més de dia. Als locals de marxa, el que busca la gent és divertir-se. Trobar rotllo és secundari.» □

5 MEMBRES DE LA SOCIETAT DE SEXOLOGIA DEL P.V. DEBATEN ELS COMPORTAMENTS SEXUALS

L'embolic del sexe

J. L. Garcia, sexòleg, José M. Jaén, catedràtic de filosofia i educador sexual, Fina Sanz, psicoterapeuta, Joan Vilches, llicenciat en psicologia i sexòleg i Rafa Xambó, sociòleg, s'han reunit a petició d'EL TEMPS per a reflexionar sobre els comportaments sexuals i afectius que es donen en l'actualitat. Entre les conclusions més importants figuren: en general, els joves passen del sexe i es queden amb l'erotisme. L'estabilitat de la parella s'aconsegueix moltes vegades sacrificant la vitalitat de la relació sexual.

Esther Roig

—¿De quina forma han canviat les relacions sexuals que manté la gent ara respecte a fa uns anys?

—Fina Sanz: Tant la gent jove com la més gran actualment tenen més re-

lacions sexuals que fa unes dècades, però de menys qualitat. La sexualitat continua sent encara molt masculista, moltes dones no acaben de descobrir la seva sexualitat i per això se senten en la majoria de les ocasions insatisfetes.

—Joan Lluís Garcia: La sexualitat

que es viu als anys 80 es diferencia considerablement de la dels 60. En aquesta última, es proclamava fer l'amor i no la guerra, ara el crit de l'anomenat moviment *yuppie* és «sexe no».

—Des del punt de vista sexològic, ¿quins serien els fenòmens socials, cul-

D'esquerra a dreta, Joan Garcia, José Manuel Jaén, Fina Sanz, Joan Vilches i Rafa Xambó.

RAFA GIL

El model de parella que s'ha venut cau en l'avorriment.

turals i ideològics que han llançat aquest crit?

—**J. L.G.:** La sida hi té molt a veure, però hi ha altres fenòmens quasi tan importants com aquest. Per exemple, la crisi social, de valors, i els factors personals dins la mateixa societat. És a dir, cada vegada es tendeix menys a comprometre's, hi ha menys parelles estables, menys famílies. D'altra banda, cal destacar l'onada de conservadorisme que ve directament dels EUA i que s'està introduint a passos de gegant en l'estat espanyol.

A més d'això, hi ha factors com l'ambigüitat sexual, que desconcerta l'adolescent, i tota la sèrie de paradisos artificials (drogues, consum, etc...) que tan que el sexe no siga l'únic plaer. La resta d'un feminisme, com a més real, el fet de passar del mascle també tindria molt a veure. Foucault en *La història de la sexualitat* deia que el plaer i el saber estan en l'erotisme, i el poder i la norma en la sexualitat. La gent avui passa del sexe i es queda amb allò que és cast, amb l'erotisme.

—**Josep Manuel Jaén:** Estic d'acord que el conservadorisme de què parlava abans J. L. Garcia es nota sobretot en la gent més jove, els més grans tenen una actitud més positiva. Actualment, les relacions promiscues entre la gent de 20 anys són quasi impossibles. Ara, o et fas una relació estable o no tens res a fer. Això té molt a veure amb

Factors com l'atur i la crisi de valors estan creant un enduriment de les relacions afectives.

RAFA GIL

L'alcohol i les drogues, paradoxalment, frenen el procés de seducció.

la sida, que s'està utilitzant d'una forma terrorífica. No et diuen «fes-ho amb precaució», sinó «no ho faces». Tot i que es mor més gent per accident que per sida.

—*¿Això vol dir que la informació que actualment s'està donant als joves no és la correcta?*

—**J. M. J.:** El que passa és que en l'actualitat hi ha molta informació sobre la sexualitat, però es dona mal enfocada. Es parla molt de sexe, però l'orientació no és en absolut coherent. És més, a voltes es donen discursos totalment contradictoris. Crec que seria important diferenciar una informació sexual correcta i coherent de quan es

parla de sexualitat sense donar informació.

—*Abans s'ha fet una diferència d'actituds davant el sexe entre la gent gran i els joves. ¿Significa això que hi ha dos corrents diferents de comportament sexual?*

—**Joan Vilches:** Sí, en l'actualitat coexisteixen diferents models. Per una banda, la gent d'uns 40-50 anys, que té una actitud més oberta de cara al sexe, volen informar-se, acudeixen a les consultes i es replantegen la seva sexualitat. És com si no volgueren jubilar-se del sexe. D'altra banda, hi ha els joves en la moguda del sexe cast. En realitat s'estan donant, als 80, dues

postures ben diferenciades, és com si estiguérem vivint en dos segles.

—*¿Quina explicació doneu els sexòlegs a aquest fenomen?*

—**J. V.:** La resposta pot estar en la infantilització marcada per la dependència econòmica dels pares. Abans, la gent jove treballava i madurava més prompte. Ara, hi ha una certa infantilització, un excés de paternalisme, i la sexualitat té molt a veure amb la independència.

—**J. M. J.:** A això cal afegir que la gent jove no té llocs de trobada i els que hi ha són exclusivament consumistes (alcohol, drogues...) i paralitzen d'alguna manera la seducció.

—*¿Han canviat també les formes de seduir, de lligar?*

—**J. M. J.:** Quant al tema d'oportunitats de lligar i seducció, jo crec que ara és més difícil que abans. Però jo no ho reduiria a la qüestió de la sida, afortunadament a l'estat espanyol s'ha passat molt d'aquesta malaltia, s'ha pres com si fos un engany. Hi ha altres qüestions, com l'atur, la inseguretat social, la por a obrir portes, que han creat un enduriment de les relacions afectives. A més d'això, hi ha la crisi ideològica, la gent jove té l'opinió que el món és tan corrupte que no hi ha manera de canviar-lo i que el millor és passar. En general hi ha una crisi emocional, abans la gent es creia les coses, ara no. Això l'únic que fa és retroalimentar el poder.

—**Rafa Xambó:** La moda *punk* amb

Els joves són ara més independents.

lletres de cançons com «eres una zorra», «te voy a matar», etc..., també ha influït en aquest enduriment de les relacions de què parlàvem abans. Lletres, continguts, que no deixen de ser una broma per als que ho canten, però que els adolescents sí que s'ho prenen seriosament.

—**Josep Lluís Garcia:** Jo crec que el que passa, i ja no amb el tema de la seducció sinó també amb la sexualitat en general, és que l'adolescent en l'actualitat ha patit una indigestió de sexe i ara està en la fase de la diarrea.

L'ambigüitat sexual és actualment un alicient més en les relacions afectives.

—*Al llarg del debat, s'ha parlat de sexualitat masculista, i també d'un feminisme més real. ¿Quin paper té la dona en els nous models de comportament sexual?*

—**Fina Sanz:** El moviment de les dones ha significat una crítica a la vida quotidiana. Això no obstant, els homes no han fet cap canvi, potser només han canviat el model verbal segons l'època. La veritat és que davant d'una dona activa i desitjosa, a l'home se li arruga.

—**R. X.:** Des del moment que la dona comença a tenir autonomia, l'home es converteix en un invàlid, quan el que caldria buscar és l'autonomia personal, és a dir, que ningú es defineixca en relació a l'altre. Les dones han canviat la seua forma de relació amb l'home, mentre que aquest continua utilitzant els mateixos rituals i es dedica a vendre la paradeta. Home i dona són actualment dos llenguatges que no arriben a entendre's.

—**J. V.:** En les consultes s'està veient que la dona qüestiona el model de relació proposat fins ara, on era només l'home qui descarregava. Aquesta actitud de la dona en plantejar-se la sexualitat de l'home li provoca a aquest una sensació de por.

—**J. M. Jaén:** L'autonomia de la dona ha augmentat el nombre d'impotències. Fins ara, no hi havia més que homosexualitat, és a dir, sexualitat de l'home. Per això, la relació heterosexual es converteix en homosexualista i fetixista. L'home no es relaciona amb un altra persona, amb la dona, sinó que es masturba amb el forat. Això vol dir que des de sempre l'heterosexualisme reproduïx allò que s'anomena relacions esclaves i desviades.

—*Dels paradisos artificials (consum de drogues, alcohol, etc...) i l'increment dels llocs consumistes per als joves s'ha parlat com a causes que contribueixen a frenar la seducció. ¿Fins a quin punt el consum influeix en els comportaments sexuals?*

—**J. M. Jaén:** Fins a extrems com sexualitzar el producte consumista. Et venen un cotxe amb una xicoteta com si una cosa anara acompanyada de l'altra. I això el que fa es crear-te una sensació de sentir-te imbècil, perquè la reflexió que genera és: «jo no tinc, no arribe a tenir, el lot complet».

—*Al començament del debat tots vostès han coincidit en una diferència d'actituds i comportament sexuals entre la gent més jove i la més gran.*

¿Quin seria actualment la sexualitat que viuen les parelles estables?

—**R. Xambó:** En general, es pot parlar d'un avorriment sexual, al menys quan duen ja dos anys de casats. Clar que, hi ha de tot i per a tots els gustos.

—**J. M. Jaén:** Una parella estable pot viure una sexualitat intensa tota la seva vida sempre que no caiguen en l'habitual, en allò que ha passat sempre, és a dir, comprar seguretat i vendre seducció i creativitat.

—**F. Sanz:** Actualment es parla de la crisi de les parelles estables a tot els nivells, no sols en el sexe. El que passa és que la gent de certa generació es van casar, s'han separat i en aquests moments no saben què fer perquè no hi ha un model de relació a seguir. A nivell ideològic et queda clar que el model familiar que hi ha ara no serveix perquè es basa en una relació de poder, per això s'han separat. Però a l'hora de crear un altre model hi ha una confusió. Existeix un conflicte de tota la gent progressista que està buscant com fer-ho.

Principals conclusions del debat

—En l'actualitat coexisteixen dos comportaments sexuals ben diferenciats: l'aperturista, que viu la gent entre 30-50 anys i una onada de conservadorisme que protagonitzen alguns sectors de joves.

—L'excés i diversitat no integrada d'informació teòrica sobre el sexe que reben els adolescents paralitza l'acció.

—Els paradisos artificials i llocs de trobada basats en el consum frenen la seducció.

—En general, els joves passen del sexe i es queden amb l'erotisme.

—Abans la gent no s'amagava de lligar, avui s'oculten pel problema de la sida. Està molt malt vist tenir relacions múltiples.

—La sida, però, no és l'únic motiu de la inhibició sexual dels joves. factors com l'atur, la inseguretat social i la crisi social i de valors estan creant un enduriment en les relacions afectives. La gent té por d'obrir portes.

—Des del moment que la dona comença a tenir autonomia l'home es converteix en un invàlid.

—Quan la dona comença a plantejar-se la sexualitat de l'home, aquest experimenta una sensació de por.

—En moltes parelles estables se sacrifica el sexe pels compromisos socials i econòmics i pels fills.

—L'avorriment sexual té molt a veure amb l'avorriment de la persona. Una persona avorrida és avorrida també al llit.

—El model de parella que s'ha venut està basat amb el projecte de fusió. En general no es respecta l'autonomia personal i l'un acaba sent la fotocòpia de l'altre. Això, lògicament, fa que es perdi l'interès. □

Els adolescents es miren el sexe sense massa passió.

—*¿Quins serien els models alternatius?*

—**R. Xambó:** Una alternativa molt saludable seria saber viure sols.

—**F. Sanz:** Sí, és important saber viure sol perquè, si no, t'ajuntes per necessitat, no perquè vols. A més, crec que és també molt important que hi haja un compromís diari, «estic amb tu perquè vull; si no, me n'aniria».

—**J. M. Jaén:** Jo pensé que cal compartir vides, però no a nivell de fusió sinó d'espai, sent capaços de respectar-se. És a dir, viure la teva vida pun-

tualment i personalment amb una altra persona. Crec que a partir d'aquesta premissa es poden compartir espais.

—**F. Sanz:** Passa que en general les parelles estables no saben respectar el cicle de fusió-separació, d'espai i autonomia personal. Moltes parelles necessiten separar-se per a trobar el seu espai personal i després tornar a unir-se. És un cicle vital que haurien de respectar.

—**J. Vilches:** La crisi que tenim la generació adulta és perquè el model

dels nostres pares on la fusió —separació no estava clar, ja no serveix. Per aquest motiu, moltes parelles es trenquen sense poder evitar la inèrcia.

—**J. M. Jaén:** El que fa aquest model de fusió és que arribes a identificar-te tant amb l'altra persona que et quedes sense identitat pròpia.

—*¿El preu de la fusió i la seguretat de la parella seria la pèrdua del desig sexual o l'avorriment al llit?*

—**F. Sanz:** Bo, mai es pot generalitzar, cada parella té els seus ritus i llençatges. Ara, el cert és que les parelles es poden avorrir en la mesura que les persones són avorrides.

—**J. M. Jaén:** Jo crec que l'autonomia dins la parella és fonamental per a mantenir viu l'estímul sexual. No pense que ningú siga mitja taronja d'un altre, són taronges senceres.

És important que les parelles estables es plantegen quin espai es crea entre ells. Si no és massa estret, possiblement sempre tindran coses per contar-se i fer-se.

—**R. Xambó:** Per a mantenir l'interès i no acabar avorrint-se cal evitar que la parella acabe fotocopiand-se, sent una cosa a mitges. Perquè, si no, es perd el respecte, l'autonomia i fins i tot la higiene.

—**J. L. Garcia:** L'avorriment sexual de les parelles ve quan se sacrifica el sexe pels compromisos econòmics, socials i pels fills. Tot i que a vegades tot això serveix per a justificar la síndrome d'avui-no-per-favor. □